

Centrul European de Studii Covasna – Harghita, Sf. Gheorghe
Asociația Romano - Catolicilor „Dimitru Mărtinaș” din Moldova, Bacău

Comunicat

Un nou semnal de alarmă pentru prevenirea, până nu este prea târziu, a creerii unei „enclave etnice”, în inima României.

Joi 18 noiembrie 2010, la Complexul Muzeal „Iulian Antonescu” din Bacău, a avut loc colocviul cu tema „*Relațiile cu românii în dezbaterile congreselor secuiești. O paralelă istorică: 1902-2010*”. Manifestarea a fost organizată de Centrul European de Studii Covasna-Harghita și Asociația Romano-Catolicilor din Moldova „Dimitru Mărtinaș”. La colocviu au participat cercetători, cadre didactice universitare, arhiviști, muzeografi, preoți, profesori, studenți, reprezentanți ai Departamentului de cercetare istorică al Episcopiei Romano-Catolice de Iași, ai Asociației Generale a Arhiviștilor din România – Filiala Bacău și alți iubitori ai istoriei naționale din București, Iași, Cluj-Napoca, Tg. Mureș, Sf. Gheorghe și Bacău. Manifestarea și-a propus să facă o paralelă istorică între modul în care și-au proiectat relațiile cu românii reprezentanții populației de etnie maghiară din județele Covasna, Harghita și Mureș, la Congresul secuiesc care a avut loc la Tușnad, în anul 1902, și la manifestările similare organizate în perioada 1990 - 2010.

În cadrul colocviului au fost prezentate comunicările: *Un memoriu despre importanța Congresului Secuiesc, ținut în anul 1902 la Tușnad din punct de vedere românesc, dezbătut în ședința Consiliului de Miniștri din mai 1941* (prof. univ. dr. Petre Țurlea, Universitatea „Dimitrie Cantemir”, București); *Relațiile cu românii în dezbaterile Congresului Secuiesc ținut în anul 1902 la Tușnad* (Drd. Vasile Lechințan, Arhivele Naționale Cluj); *Intervenția baronului Nandor Urmanczy din Toplița, la Congresul Secuiesc de la Tușnad Băi, din anul 1902* (Dr. Dorel Marc, Muzeul Județean Mureș); *Mișcarea migratorie a populației din scaunele secuiești înspre România, la sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX* (Lector univ. drd. Ana Dobreanu, Facultate de Arhivistică București); *Legături de familie între transilvăneni și moldoveni* (Dr. Silviu Văcaru, Institutul de Istorie „A.D. Xenopol” al Academiei Române, Iași); *Secuții și relațiile cu românii în presa de altădată* (prof. Vasile Stancu, Centrul European de Studii Covasna-Harghita, Sf. Gheorghe); *Secuții și atitudinea lor față de Principatele Române* (Erich-Mihai Broanăr, Centrul European de Studii Covasna-Harghita, Sf. Gheorghe); *Originea ideii autonomiei secuiești* (Dr. Alexandru Porțeanu, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” al Academiei Române); *Identitatea asumată și identitatea dorită impusă romano-catolicilor din Moldova* (Dr. Anton Coșa, Complexul Muzeal „Iulian Antonescu”, Bacău); *Limba română argument suprem al identității* (Conf. univ. Dr. Ioan Dănilă, Universitatea Bacău); *Românii în dezbaterile congreselor și adunărilor populare organizate în județele Covasna și Harghita, în perioada 1990-2010* (Dr. Ioan Lăcătușu, Centrul European de Studii Covasna-Harghita, Sf. Gheorghe); *Problematika romano-catolicilor din Moldova în mass-media maghiară* (Ing. Gheorghe Bejan, Asociația Romano-Catolicilor din Moldova „Dimitru Mărtinaș”, Bacău). Cu această ocazie au fost lansate monografiile comunelor Oituz și Nicolae Bălcescu, din județul Bacău, autor dr. Anton Coșa și volumul „Nu, nu, niciodată!” Redobândirea hegemoniei maghiare în Bazinul Carpatic”, ediție îngrijită de dr. Gheorghe Olteanu, din Germania.

Având în vedere importanța problematicii abordate și faptul că tema dezbătută este prea puțin cunoscută atât în mediile academice din România, cât și în general de către opinia publică românească, **organizatorii au hotărât să publice studiile prezentate într-un volum care va apărea la începutul anului 2011.** Până la apariția volumului amintit prezentăm **o sinteză a materialelor susținute în cadrul colocviului.**

În preajma împlinirii a 100 de ani de la Congresul Secuiesc care a avut loc la Tușnad, în anul 1902, au fost reluate manifestările pe tema dezvoltării “Ținutului secuiesc”, manifestări organizate de instituții, asociații și personalități maghiare din județele Covasna, Harghita și Mureș și nu numai. Acestea se revendică ca niște continuatoare ale Congresului respectiv, invocându-se actualitatea problemelor de acum 100 de ani: “Pământul Secuiesc se află în aceeași situație ca în urmă cu 100 de ani”.

În articolele din presa maghiară, apărute în perioada postdecembristă referitoare la Congresul secuiesc de la Tușnad din 1902, apar informații despre cauzele care au determinat organizarea congresului (lipsa dezvoltării economice și consecințele în planul migrației populației în România), despre problemele dezbătute și scopul congresului (elaborarea unei strategii de dezvoltare a zonei, sprijinirea secuilor și maghiarilor din România pentru păstrarea identității lor naționale).

În anul 1902 accentul dezbaterilor și a hotărârilor luate a fost concentrate pe probleme economice, respectiv pe dezvoltarea zonei și crearea de noi locuri de muncă pentru diminuarea sărăciei și a migrării populației. Problema păstrării identității s-a referit doar la secuii și maghiarii trăitori în România. Din comunicările prezentate în cadrul colocviului a rezultat că, participanții la Congresul de la Tușnad, din anul 1902, au constatat că, secuii trăiesc în curbura interioară a Carpaților împreună cu românii, încă de la așezarea lor în această parte de țară.. Că, în decursul istoriei, „de câte ori erau înfrânți, secuii găseau adăpost și scut pe pământul românesc vecin. În felul acesta între secuii și români s-au stabilit raporturi bune de vecinătate.(...) Că unirea Ardealului cu Ungaria la 1867/1868 nu a schimbat în bine soarta secuilor. Că o ridicare social-economică a secuilor nu se poate face decât în strânse legături cu teritoriile de dincolo de Carpați”. Dintre cererile formulate de participanții la congres amintim: **„ înființarea de școli industriale pentru formare de meseriași destoinici, în stare să rivalizeze cu meseriașii din țările vecine, în deosebi cu cea românească; articole fabricate după gustul românilor, pentru a le plasa cu ușurință pe piața românească; căi de comunicații numeroase cu România pentru a-și putea transporta cu ușurință produsele spre România și restul Răsăritului European; tratate comerciale favorabile cu România, ca producția de export să poată fi plasată pe piața românească, de unde în schimb să se poată aproviziona cu produse agricole, în primul rând cu cereale; posibilități ușoare de emigrare în România, ca secuii să nu fie siliți să iee drumul Americii; înființarea de căminuri de remaghiarizare pentru secuii și școli ungurești în România pentru secuii emigranți, ca în felul acesta să fie readuși la matcă cei amenințați de asimilarea românească”.**

În adunările, conferințele și manifestările organizate după 1990 (dezbateri, simpozioane, conferințe etc.), accentul cade pe păstrarea și afirmarea identității și obținerea cadrului normativ instituțional pentru asigurarea dezideratului formulat atât de liderii „radicali” cât și de cei „moderați”: autonomia teritorială a „ținutului secuiesc”. Problemele economice sunt lăsate în seama „autogovernărilor locale” și a politicienilor de etnie maghiară care ocupă demnități de stat, în cadrul parlamentului și guvernului

României. În nicio dezbatere și nici într-un articol dedicat problematicii Congresului Secuiesc de la Tușnad, din anul 1902, nu se fac referiri la discuțiile și hotărârile adoptate referitoare la proiectarea dezvoltării economice a „secuimii”, în strânsă corelație cu România.

Comparând dezbaterile inițiate de liderii populației maghiare din județele Covasna, Harghita și Mureș care au avut loc, la Tușnad în anul 1902, cu cele de după anul 1990, observăm următoarea situație paradoxală: în anul 1902, liderii „Ținutului Secuiesc”, ținut aflat în componența Imperiului Austro-Ungar, **recunosc că după dualismul din 1867, Budapesta nu a făcut nimic pentru dezvoltarea acestei zone și își elaborează strategiile de dezvoltare, complementare economiei Regatului României**; după 1990, la aproape nouă decenii de când localitățile Arcului intracarpatic fac parte din România, în dezbaterile prilejuite de marcarea împlinirii a 100 de ani de la Congresul de la Tușnad, nu se mai fac niciun fel de referiri la poziția înaintașilor față de România, iar **elaborarea strategiilor de dezvoltare a zonei și de păstare a identității etnice, se face doar cu instituțiile și personalitățile din Ungaria, cu excluderea totală a celor românești**. La majoritatea manifestărilor organizate de către liderii maghiari în județele Covasna, Harghita și Mureș, în ultimii 20 de ani, **reprezentanții Budapestei au fost prezenți în calitate de finanțatori, organizatori, parteneri, consultanți, participanți etc, iar cei ai Bucureștiului, cu excepțiile cunoscute, nu au participat deloc**. Asistăm practic la proiectarea prezentului și viitorului unei regiuni situată în mijlocul României, cu excluderea totală a factorilor de decizie ai statului român.

În toți acești ani, **problematica specifică a „ținutului secuiesc”, împreună cu cea a „ceangăilor maghiari din Moldova”, s-au aflat printre problemele prioritare ale administrației publice centrale și locale, parlamentului, mediului academic, societății civile și mass-media din Ungaria, dar nu și din România**. Toate simpoziioanele, adunările, conferințele, colocviile, dezbaterile etc. organizate de liderii comunității maghiare din România, după decembrie 1989 - în diferite localități din România și din Ungaria - în care s-au dezbătut strategiile de dezvoltare ale „Ținutului Secuiesc” -regiune situată în inima României- s-au desfășurat fără participarea reprezentanților principalelor instituții ale statului român, a mediului academic românesc, a societății civile (cu excepția participării sporadice a Ligii „Pro Europa”) și nici a unor personalități ale vieții publice românești.

În ultimul deceniu, asistăm la **constituirea unor instituții publice și organizații neguvernamentale care au ca obiectiv cercetarea realităților din așa zisa „secuime” și, pe această bază, fundamentarea și elaborarea deciziilor vizând realizarea autonomiei teritoriale pe bază etnice a acestei zone**, potrivit obiectivelor politice stabilite în congrese, adunări populare și alte reuniuni politice și civice ale maghiarilor din Transilvania. Din multitudinea manifestărilor organizate în județele menționate se evidențiază o puternică implicare a Academiei Maghiare de Științe și a institutelor sale de specialitate, a unor personalități marcante ale vieții publice din Ungaria și din „diaspora” maghiară.

Analiza de conținut a articolelor din mass-media maghiare evidențiază poziția liderilor politici și civici și a principalilor formatori de opinie față de istoria și cultura română și față de populația românească în general, și la cea trăitoare în Arcul intracarpatic, în special. Astfel, până în 1918, intensele schimburi de populație, de o parte și alta a Carpaților, așezarea în zonă a numeroși români, nu era percepută ca un pericol,

deoarece de-a lungul timpului, aceștia au fost maghiarizați și integrați în comunitățile locale, contribuind la întărirea zestrei genetice a populației secuiești și maghiare din „secuime”.

După Unirea de la 1 Decembrie 1918, românii stabiliți în localitățile Arcului intracarpatic, au fost priviți ca o amănare la schimbarea compoziției etnice a „blocului compact secuiesc”, fiind denumiți „cotropitori”, „venetici” ș.a. fiind inventat pericolul „românizării ținutului secuiesc”. În acest mod, liderii populației maghiare din județele Covasna, Harghita și Mureș comit o gravă igratitudine, față de românii de peste Carpați, în mod deosebit față de moldoveni, adică față de cei a căror înaintași le-au oferit găzduire generoasă, în momente dramatice ale istoriei comune (vezi Sicilicidium) Din oamenii cei mai apropiați, vecini și parteneri de nădejde, la bine și la greu, în ultimii 90 de ani, pentru o bună parte din elita maghiară românii au devenit „inamicul public numărul 1”. Toate relele din „Ținutul secuiesc” vin de la români: sărăcia, neacordarea autonomiei, militarizarea zonei etc. Soluția la toate problemele cu care se confruntă locuitorii zonei este autonomia teritorială.

Susținătorii înfocați ai autonomiei pe baze etnice a „ținutului secuiesc” nu menționează și nici nu țin cont de faptul că, **fără sprijin financiar de la bugetul de central de stat, instituțiile publice din cele două județe, și peste 80% din administrațiile publice locale, nu pot funcționa.** S-a ajuns până acolo încât, prezentând cu obstinației faptele „antimaghiare” ale românilor, să nu fie evidențiate cauzele reale ale unor mari provocări cu care se confruntă comunitățile locale maghiare, și care nu sunt cauzate de români, precum: îmbătrânirea populației, depopularea localităților rurale monoetnice maghiare, procentul peste media pe țară al sinuciderilor, creșterea ponderii populației de romi (țigani) în multe localități ș.a.

Solicitând obținerea drepturilor colective, liderii populației maghiare, practic doresc controlul exclusiv al resurselor zonei și eliminarea, sau limitarea accesului la puterea locală a românilor. În realitate, populația de etnie maghiară din România în general, și cea din sud-estul Transilvaniei, în mod deosebit, dispun de toate drepturile consfințite de sistemul democratic românesc postdecembrist. **În județele Covasna, Harghita și parțial Mureș, cei care au nevoie de discriminare pozitivă sunt cetățenii de naționalitate română, numeric minoritari în aceste județe.** În relația cu românii, din partea liderilor maghiari, se poate observa existența unor comportamente și nivele de așteptare, diferențiate, ca să nu spunem duplicitate: din partea românilor trăitori în afara „ținutului secuiesc”, promotorii separatismului etnic, așteaptă respect și prețuire, în timp ce față de românii care locuiesc „pe pământ secuiesc”, se comportă cu aroganță și intoleranță. Sensibili față de istoria și valorile proprii, liderii maghiari, și o parte a populației zonei, manipulată de mass-media șovine, nu respectă valorile și simbolurile românești. Pentru a evidenția „puritatea” maghiară a „ținutului secuiesc”, este sacrificat adevărul istoric referitor la relațiile cu românii, la conviețuirea și interferențele stabilite cu aceștia, în decursul istoriei.

Aplicând cu consecvență **strategia de ocupare simbolică a spațiului public din județele Covasna, Harghita și parțial Mureș, strategie concepută în laboratoarele adeptilor separatismului maghiar, personalitățile istoriei și culturii românești nu se mai regăsesc în nomenclatorul denumirii străzilor și instituțiilor publice din județele Covasna, Harghita și Mureș.** În timp ce personalitățile românești percepute de liderii locali maghiari, ca indezirabile pentru atitudinea și comportamentul lor față de maghiari,

nu sunt acceptate în spațiul public din „ținutul secuiesc” (expl. Andrei Șaguna, Horia, Cloșca și Crișan, Mihai Eminescu ș.a), fără a ține seama de sensibilitățile românești, sunt promovate cu prioritate personalități cunoscute pentru antiromânismul lor: Petofi Sandor, Vass Albert, Kos Karoly, Marton Aron, Konya Adam ș.a.) În același timp, când partide politice și asociații civice din Ungaria nu au acceptat ridicarea bustului mitropolitului Andrei Șaguna la Gyula sau, mai recent, închirierea sălii Teatrului Național din Budapesta, pentru susținerea unui concert simfonic cu ocazia Zilei Naționale a României, localitățile din Arcul Intracarpatic, areal al etnogenezei românești, situat în inima României, sunt împânzite cu statui și simboluri cu mesaje nostalgice, revizioniste și antiromânești, cea mai recentă sfidare fiind ridicarea statuii honvedului de la Reci, jud. Covasna.

Deși concetățenii maghiari din Pustă se raportează negativ la populația secuiască, vocabularul popular maghiar înregistrând numeroase expresii și glume mai puțin prietenoase față de aceasta, totuși liderii maghiarilor din România, acuză pe români care chipurile ar avea un comportament discriminatoriu față de maghiari, și s-ar raporta la aceștia ca la niște „cetățeni de rangul doi”. Un studiul imagologic despre imaginea românului în literatura maghiară și a maghiarului în literatura română este mai mult decât necesar. Rămâne în sarcina specialiștilor în materie de a cerceta și problema promovării cu insistență de către liderii maghiari a prevederilor legislative referitoare la separarea școlilor pe criterii etnice și la atitudinea lor față de studiul limbii române de către elevii de etnie maghiară.

În proiectele autonomiste maghiare, locul populației românești din „ținutul secuiesc” este confuz și incert, formulat la modul general. Harta viitorului „ținut secuiesc” autonom a fost elaborată cu excluderea unor localități care au aparținut tradițional de această zonă istorică, dar astăzi sunt locuite de români (expl. localitățile din Depresiunea Întorsurii Buzăului), în scopul asigurării unei poderi de 80% populației de etnie maghiară. În realitate, conform datelor recensământului populației din 2002, populația de naționalitate română din județele Covasna, Harghita și Mureș reprezintă 36,04% din totalul populației celor trei județe. Conform acelorași date, populația de naționalitate română și cea de etnie romă, deci nemaghiară reprezintă aproape 40% din totalul populației județelor amintite. La aceștia se mai adaugă cele 25.000 - 30.000 persoane, membrii ai familiilor etnic mixte, precum și cele cu dublă ascendență identitară. Pentru liderii maghiari, partenerii români preferați, pentru dialogul pe tema conviețuirii interetnice sunt cei cunoscuți pentru predispoziția lor pentru compromis și cedări în defavoarea dăinuirii românești în zonă. Cetățenii de etnie maghiară, indiferent de locul de baștină și de reședință, se pot așeza în „ținutul secuiesc” și pot vorbi în numele secuilor (vezi cazul primarului din Sf. Gheorghe Antal Arpad, născut în Rupea, dar devenit cel mai înfocat și îndreptățit susținător al autonomiei teritoriale pe criterii etnice a „pământului secuiesc”). Românii, chiar și cei născuți în localitățile monoetnice din județele Covasna și Harghita, atunci când se stabilesc în așezările din „ținutul secuiesc” sunt considerați „coloniști” și ”venetici”.

Liderii populației maghiare s-au confruntat și se confruntă cu următoarea dilemă: **dezvoltă economic zona și își asumă riscul modificării compoziției etnice a populației sau, rămân la același nivel de dezvoltare, dar cu aceeași structură etnică a populației.** Printr-o subtilă manipulare prin mass-media, consecințele negative ale acestei strategii sunt puse în cărcă Bucureștilului, respectiv a lipsei descentralizării și a unei

nedrepte repartizări a fondurilor de la bugetul central destinate dezvoltării zonei. În discursurile publice sunt formulate acuzații nejustificate precum: continuarea colonizărilor dirijate, fâțișe sau mascate, prin care se urmărește modificarea procentelor etnice; atrofierea intenționată a economiei Pământului Secuiesc și o dezvoltare inechitabilă a infrastructurii; restanțe în retrocedarea bunurilor bisericești și comunitare confiscate; extinderea unităților militarizate ș.a

În toate cercetările întreprinse, în studiile și lucrările redactate, referitoare la „Ținutul secuiesc”, populația românească este eludată, minimalizată, marginalizată. Nu se menționează faptul că o bună parte din actuala populație din zonă sunt români maghiarizați. În timp ce „recâștigarea, salvarea identității maghiare a romano-catolicilor din Moldova”, reprezintă una din prioritățile principale ale maghiarimii de pretutindeni, numai la auzul posibilității reactualizării proiectului interbelic de readucere la matcă, a românilor maghiarizați din „secuime”, liderii maghiari au sărit ca arși.

Sub pretextul menținerii unui echilibru privind structura etnică a funcționarilor publici din instituțiile deconcentrate și cei din instituțiile administrației publice locale, **în majoritatea primăriilor, caselor de cultură, bibliotecilor, centrelor de cultură ș.a, din județele Covasna și Harghita, nu este încadrat niciun funcționar român** (expl. bibliotecile județene, casele municipale de cultură, primăriile municipale, orășenești și comunale ș.a.). Instituțiile publice de cultură nu sunt preocupate de istoria și cultura românilor din cele două județe. Monografiile locale, albumele de prezentare a patrimoniului cultural local, pliantele turistice, site-urile unor instituții publice din zonă ș.a prezintă caracterul monoetnic al județelor respective, făcând abstracție de istoria, cultura și patrimoniul creat de populația românească din zonă. Una din temele predilecte ale unor ziariști din presa de limbă maghiară din județele Covasna și Harghita și nu numai, o constituie „expansiunea ortodoxiei în Transilvania”, respectiv „**expansiunea violentă a Ortodoxiei pe Pământul secuiesc**”, „**cucerirea Pământului secuiesc, prin extinderea bisericilor având „cupole sub formă de ceapă**”, **Biserica Ortodoxă fiind considerată „cel mai periculos dușman al intereselor maghiare.**

Există o discrepanță enormă între ceea ce întreprind maghiarii pentru obținerea autonomiei etnice și ceea ce fac românii pentru a asigura caracterul multiethnic și pluriconfesional al zonei. Concetățenii maghiari elaborează cadrul normativ, sistemul instituțional, pregătirea resurselor umane, elaborează planuri strategice cu implicarea mediului politic, academic și asociativ, a bisericilor „istorice maghiare”, instituțiilor de învățământ organizate pe criterii etnice, mass-media ș.a. Se caută identificarea unor parteneri europeni și internaționalizarea problemei autonomiei „ținutului secuiesc”. În acest timp, din perspectiva interesului național românesc, aproape nu se face nimic.

Partidele politice românești abordează problematica specifică a județelor Covasna, Harghita și Mureș, conjunctural, politicianist, în funcție de interese politice de moment. Atunci când se află în opoziție și în campanie electorală au „sacul plin de promisiuni”, dar când ajung la putere și au nevoie de voturile UDMR, totul se schimbă radical. Așa cum la nivel politic, zona este lăsată la discreția UDMR și a PCM, acest areal fiind considerat fieful celor două formațiuni etnice, tot așa se întâmplă și în celelate domenii. Este de neînțeles **lipsa de interes manifestată de Academia Română și institutele sale din București, Cluj-Napoca și Iași, de Institutul Cultural Român,**

precum și de unele ONG-uri cu preocupări în domeniul culturii și identității românești, față de zona sud-estului Transilvaniei.

Prin activitatea comună a europarlamentarilor de etnie maghiară din România și a celor din Ungaria, mai ales după alegerea ca vicepreședinte al Parlamentului European a pastorului Lasylo Tokes, se urmărește înscrierea pe ordinea de zi instanțelor europene a problemelor autonomiei teritoriale a „ținutului secuiesc” și salvarea de la dispariție a minorității formată din „ceangăii maghiari”. Este formulat apelul de a profita de configurația actuală a puterii politice din Ungaria: „avem obligația să profităm de această conjunctură astrală favorabilă, pentru că în ultimii 20 de ani rar s-a întâmplat ca în Ungaria, problemele țării și ale națiunii să fie conduse de un partid și de o echipă pentru care politica națională și, în cadrul acesteia, autonomia comunităților maghiare din Bazinul Carpatic să fie importante” (Toro T.Tibor)

Laszlo Tokes vorbește de „erodarea demografică a maghiarimii transilvane”, respectiv de un „genocid etnic pașnic”, fără a arăta cauzele reale ale acestor evoluții. În discursul public se vorbește curent despre probleme precum: „ideea unificării națiunii dincolo de granițe”; „ținutul secuiesc ca patrie din interior pentru maghiarii din diaspora” (prin diaspora înțelegându-se maghiarii din celelate localități din România); sunt folosiți termenii de autogovernare locală, în loc de consiliile locale ș.a.. Autonomia „Ținutului secuiesc” este privită ca soluție pentru viitorul maghiarilor din întreaga Transilvanie, respectiv și pentru maghiarii din „diaspora”. Lingviștii maghiari propun soluția „promovării bilingvismului cu dominația limbii materne (maghiare –n.n.), pentru că altă situație duce la asimilare. În aceste condiții s-ar crea și o nouă identitate a românilor din zonă, așa cum propunea Kolumban Gabor, respectiv aceea de „români-secui”, bilingvi.

Mai nou, asistăm la aplicarea unei strategii care **urmărește înfăptuirea autonomiei teritoriale pe criterii etnice, cu pași mici, sub forma colaborării dintre „autogovernările locale” dintre județele Covasna, Harghita și Mureș și la afișarea ostentativă a comportamentului unui „stat în stat”, existent de facto, și care, în anii următori, urmează să devină de iure o entitate distinctă față de statul român.** Pentru înfăptuirea instituționalizării autonomiei se folosesc multiple și variate modalități, uriașe resurse financiare, materiale și umane, inclusiv o enormă acțiune de manipulare a populației de etnie maghiară, care nu dispune de surse alternative de informare, din pricina necunoșterii limbii române. Manipularea amintită conține sloganuri precum: cel mai mare pericol: românizarea secuimii; cei mai mari dușmani ai populației maghiare din zonă: instituțiile fundamentale ale statului român și „naționaliștii români”; cea mai mare dezinformare: prezentarea instituțiilor și personalităților care promovează cultura românească din zona ca fiind „antimaghiare” ș.a.

Din perspectivă geopolitică, cea mai mare provocare pentru statul român („o adevărată bombă cu explozie întârziată”) o reprezintă **formarea în mijlocul României a unei mase de câteva sute de mii de oameni care nu cunosc limba română și care sunt educați împotriva românilor și a României.**

La rândul lor, reprezentanții Asociației Romano-Catolicilor din Moldova „Dumitru Mărtinaș”, au tras un nou un semnal de alarmă **asupra politicii de maghiarizare forțată, prin cumpărarea identității, pe care o aplică organizații maghiare sprijinite de Budapesta, populației române de confesiune romano-catolică din zona unor județe din Moldova.**

Prezentele concluzii au fost formulate pe baza analizei de conținut a mass-media maghiare, din perioada 1990 - 2010, respectiv pe baza discursurilor și comportamentelor publice ale principalilor liderilor politici, culturali, spirituali și civici ai populației de etnie maghiară. Ele se constituie **într-un nou semnal de alarmă pentru instituțiile fundamentale ale statului român, partidele politice, mediul academic, societatea civilă, mass-media și toți românii conștienți de marea răspundere ce ne revine tuturor față de perspectiva creerii unei „enclave etnice”, în inima României. Cu o „inimă” bolnavă, întreg organismul național românesc va fi „bolnav”, pe termen mediu și de perspectivă.**

Cercetările sociologice riguroase, au pus în evidență faptul că, **pentru majoritatea populației de etnie maghiară din județele Covasna, Harghita și Mureș, autonomia teritorială pe criterii etnice nu reprezintă o problemă prioritară.** La nivelul oamenilor de rând, există formată convingerea că viitorul populației de etnie maghiară din Arcul intracarpatic îl reprezintă continuarea relațiilor de bună conviețuire cu românii, relații care au o îndelungată tradiție istorică. Depinde de actuala elită românească, cât și de liderii populației de etnie maghiară, dacă această realitate va fi continuată, consolidată și va deveni durabilă, în interesul tuturor locuitorilor zonei, sau dacă se vor amplifica norii negrii ai intoleranței și separatismului etnic, cu consecințele cunoscute, din alte zone cu probleme asemănătoare ale lumii comporane.

În numele organizatorilor,
Dr. Ioan LĂCĂTUȘU